

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

«Практика вживання української мови студентами як чинник засвоєння корпоративної культури Університету» (N=1983)

В опитуванні взяли участь студенти Інститутів Київського університету імені Бориса Грінченка та Університетського коледжу, загальна кількість опитаних – 1983 студенти. Найактивніше долучилися до участі в опитуванні студенти Гуманітарного інституту, Педагогічного інституту та Університетського коледжу. Детальніше розподіл за освітньо-кваліфікаційними групами представлений на рис. 1а.

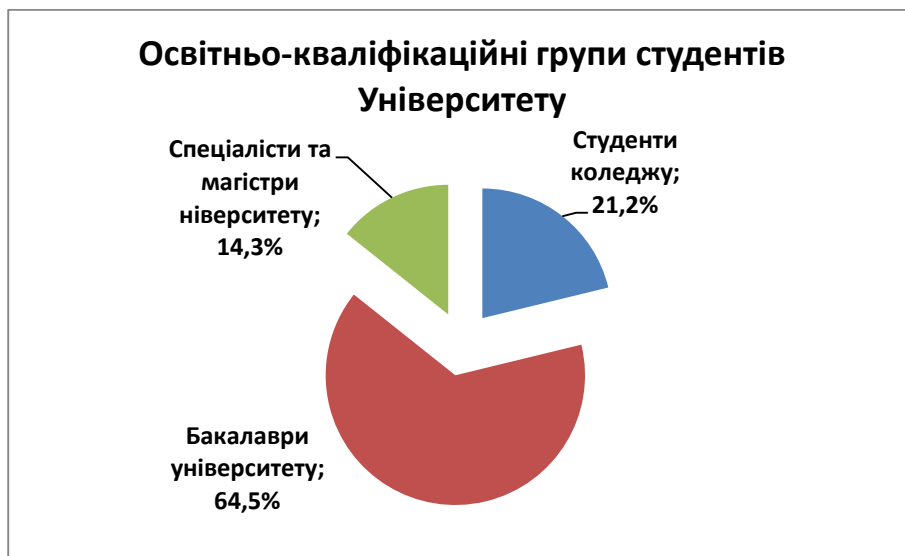

Рис. 1а

Метою дослідження було встановити, наскільки важливим для студентів Університету є вибір мови спілкування, а також визначити домінуючу мову спілкуванні у навчальному та приватному середовищі. Отриманні розподіли на загальноуніверситетському рівні та за окремими інститутами дозволяють зробити наступні висновки.

Спілкування українською та російською мовами у навчальному та приватному середовищах.

За результати опитування, українська мова є домінуючою для студентів КУБГ при спілкуванні викладачами (70,4%), але менш вживаною у домашньому спілкуванні (лише 43,4%) та в університеті з іншими студентами (34,9%). Розподіл комунікаційних практик представлений на рис.1.

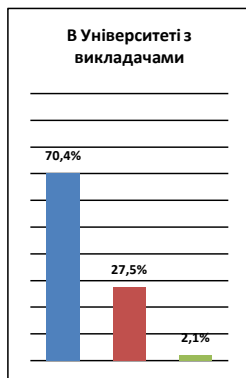
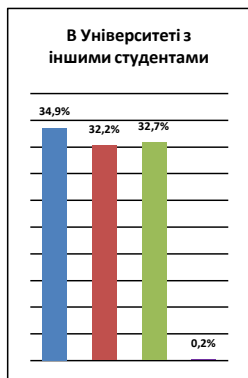
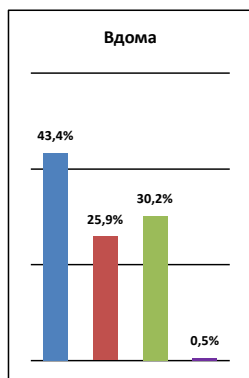
Вдома та у студентському середовищі спілкується російською мовою більше третини студентів, з викладачами – тільки 2,1% (що є статистично не значимим). Українська мова, як бачимо, у навчальному процесі є основною. **Важливим** вибір мови спілкування (української, російської або іншої) є для більшості студентів (56,3%), і не важливим – для 40,4%, при чому його вагомість підвищується в процесі навчання – для спеціалістів та магістрів цей чинник більш вагомий (65%), ніж для тих студентів, що отримують освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (56,6%). Детальніше це представлено на рис.3 (пит. Q1).

Щодо зручності послуговуватись українською мовою в процесі навчальної діяльності, то тут так само українська мова є домінуючою. Виступати на семінарських (практичних) заняттях зручніше українською для 87,6% студентів, відповідати на іспитах та заліках – для 73,3%. Щодо прочитання наукової та навчальної літератури, то ситуація тут не така однозначна – для 46,3% опитаних зручнішою є українська мов, і ще для 43,4% рівною мірою зручними виявляються українська та російська мови. Російську ж обирають як найбільш зручну тільки 10,1% опитаних.

Якою мовою:

■ Українською ■ Рівною мірою (залежно від обставин) і російською, і українською ■ Російською ■ Іншою

- Ви спілкуєтесь

- Вам зручніше

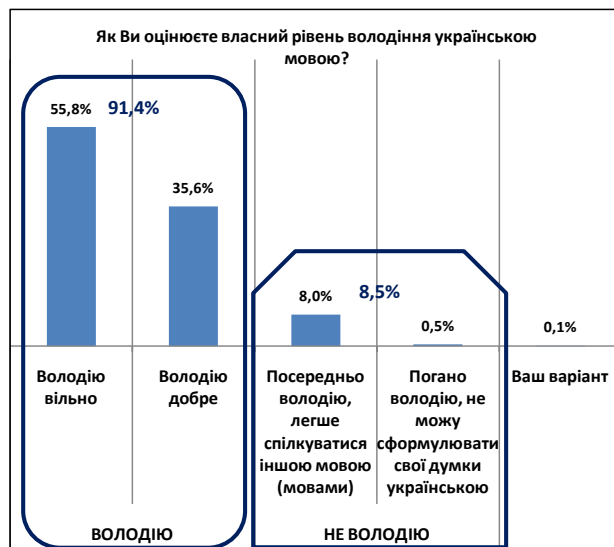
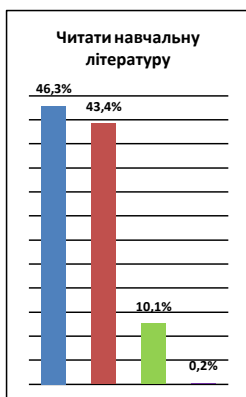
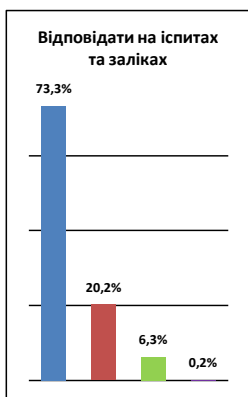

Рисунок 1

Оцінюють свою мовну компетентність студенти Київського університету імені Бориса Грінченка наступним чином: переважна більшість (91,4%) вважають свій рівень володіння як вільний або добрий (55,8% – «володію вільно», 35,6% – «добре володію»), але є понад 8% респондентів, чия мовна компетентність, за їх власною оцінкою, залишає бажати кращого.

В Університетському коледжі ситуація відрізняється – дещо менше студентів оцінюють свій рівень володіння мовою як «вільний» або «добрий» (86,4%), і, відповідно більший показник тих, хто вважає, що володіє українською «посередньо» або «погано» (13,6%). Рис. 1, 2.

Варто відмітити, що ті студенти, що до вступу в університеті мешкали в селі, оцінюють свій рівень знання української мови вище по відношенню до представників інших соціально-демографічних груп.

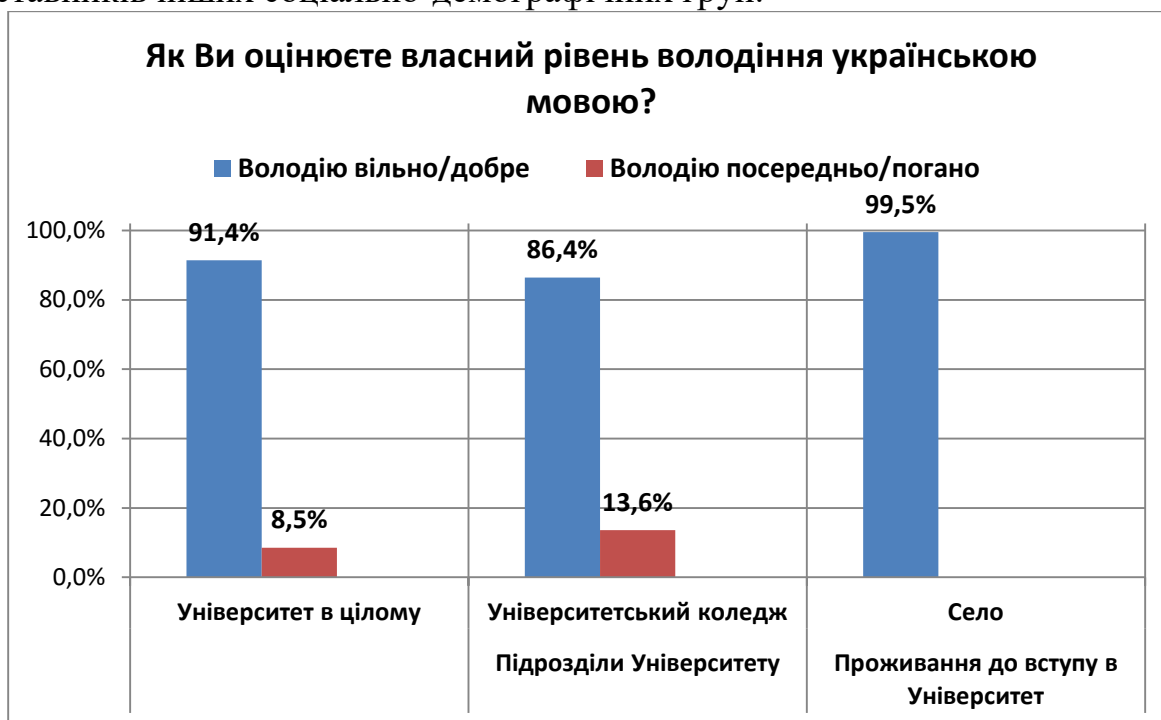

Рисунок 2

Студенти зазначають, що викладачі наголошують на необхідності спілкування під час занять українською мовою (див. рис.1). 56,2% викладачів, згідно студентських оцінок, артикулюють необхідність спілкування саме українською у навчальному процесі.

Важливість та престижність української мови з точку зору студентів Київського університету імені Бориса Грінченка.

Оскільки вибір мови спілкування є вагомим чинником комунікації для студентів, важливо визначити, наскільки престижною та важливою в аспекті подальшого кар'єрного зростання є українська мова для них. Вважають, що престижно спілкуватись українською в місті Києві майже 70% опитаних (рис.3). Володіння українською мовою є значимою складовою професійного становлення та кар'єрного зростання для 85,6% (за їхніми власними оцінками). 14,4% відсотків вважають, що вона є скоріше не важливою. Найбільш важливою для свого подальшого професійного становлення українську мову вважають студенти Педагогічного інституту (91,4% на тлі загальних 85,6%), в той час як 21,4% студентів Інституту мистецтв вважають не важливою.

Оскільки зараз активно обговорюється питання публічного використання української та російської мови, студентам було поставлене питання про те, у яких закладах/сферах діяльності, на їхню думку, мають спілкуватися виключно або переважно українською мовою. Найчастіше відзначались такі сфери: державні органи, заклади освіти та ЗМІ (перераховуємо в мірі спадання). В Педагогічному інституті, що цілком очікувано, більше респондентів, ніж загалом за

Університетом, зазначило, що українською мовою мають спілкуватись у закладах освіти (92,2% при загальних 82,3%).

Важливість та престиж української мови для студентів

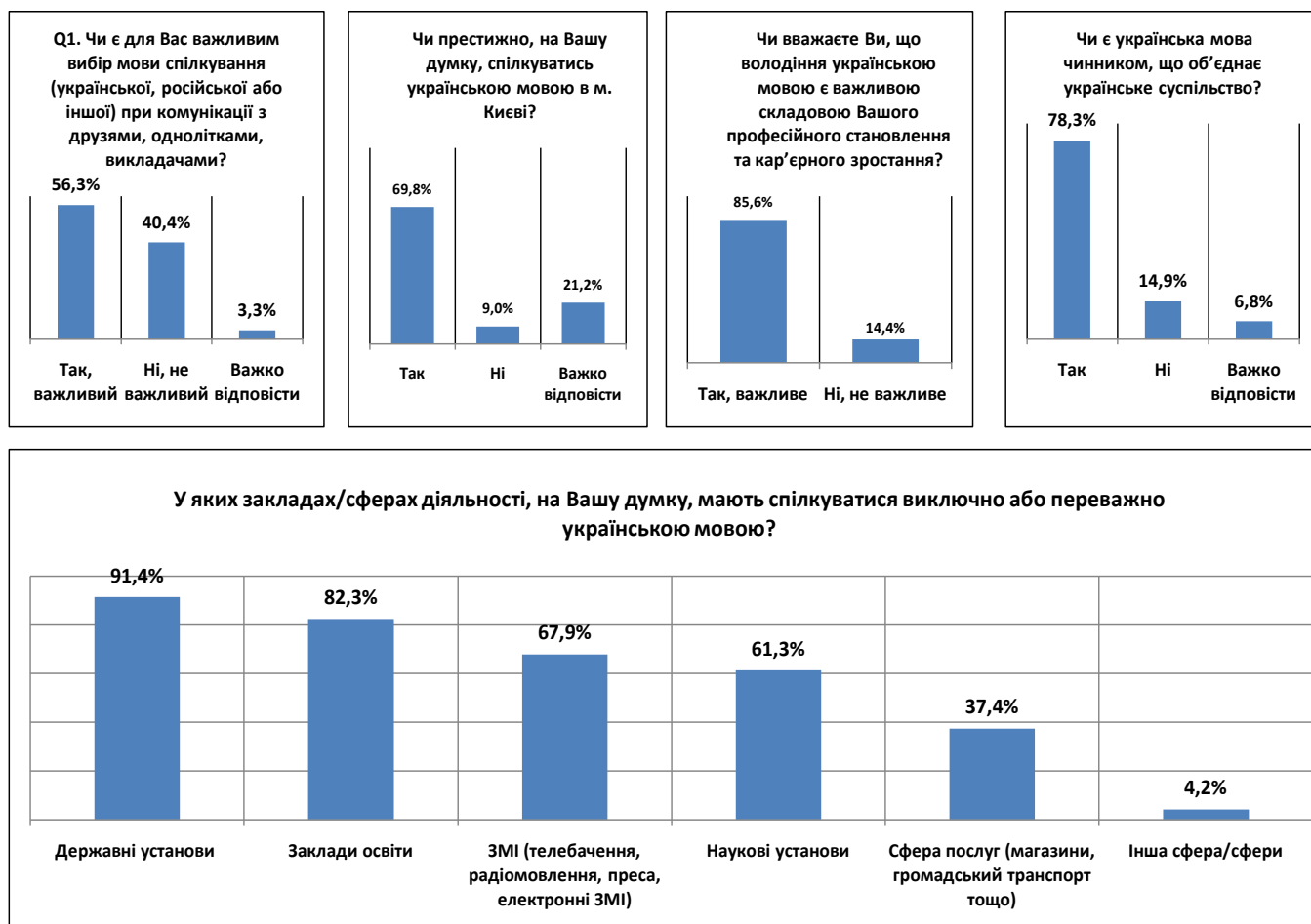

Рисунок 3

Потенціал української мови як солідаризуючого чинника у суспільстві та окремих спільнотах є одним з найвагоміших напрямків популяризації мови. Студенти Університету Грінченка зазначають у відповідях, що українська мова дійсно є тим чинником, що об'єднує українське суспільство (78,3%), і тільки 14,9% з цим твердженням не погоджуються (рис.3). Найвищий показник тут демонструють Інститут мистецтва та Інститут людини (87,3% та 87,5% відповідно), найнижчий – Інститут суспільства (70,4%).

Висновки

Оскільки спілкування саме українською мовою в освітньому середовищі є елементом університетської корпоративної культури, можна вважати, що для більшості студентів засвоєння цього комунікаційного стандарту відбулося успішно і в процесі освітньої комунікації українська мова посідає домінуюче місце. В той самий час, оскільки не всі студенти бачать її елементом для свого майбутнього професійного становлення і зростання, можливо, варто вжити додаткових заходів із популяризації успішних зразків використання української мови у тих сферах професійної діяльності, які є престижними та бажаними для студентів КУБГ.